

DESPRE VĂMILE VĂZDUHULUI

Învățătura despre vămile văzduhului se referă la călătoria sufletului după despărțirea de trup și este legată de Judecata particulară. În forma sa cea mai generală, aceasta cuprinde ideea că, după moarte, demonii încearcă să găsească motive ca să ducă sufletul celui adormit în iad, în timp ce rugăciunile celor vii ocrotesc sufletul celui adormit, dacă acesta poate fi apărat. Hotărârea finală cu privire la trimiterea sufletului în iad sau așezarea sa în rai depinde de starea sa în ceasul morții. În ambele cazuri, această judecată este o pregustare a ceea ce trebuie să se aștepte sufletul și la Judecata universală.

Există însă texte patristice care ne înfățișează în chip amănunțit călătoria sufletului spre cer printre mulțimile de duhuri, cearta și lupta ce se dă pentru el între demoni și îngeri.

În Viața Sf. Antonie cel Mare se arată că acesta a avut o viziune în care i s-a descoperit cum, dintre sufletele care se ridicau la cer, unele erau oprite de un demon foarte înalt și doborâte.



Sf. Antonie cel Mare,
icoană

"Voind odată să mănânce și ridicându-se să se roage pe la ceasul al nouălea, s-a simțit pe sine răpit cu mintea. Și lucru minunat, aflându-se așa, s-a văzut pe sine ca ieșit în afară de sine și călăuzit de multe ființe prin văzduh. Apoi simți niște vrăjmași amarnici și cumpliți stând în văzduh și voind să-l împiedice să treacă. Dar ființele care-l călăuzeau, luptând împotriva aceloră, aceia le cereau să li se dea voie să afle dacă Antonie nu le e supus lor prin ceva. Deci cerându-i aceia socoteală de păcatele lui, începând de la nașterea lui, cei ce conduceau pe Antonie îi împiedicară, spunând: «Păcatele lui începând de la nașterea lui le-a șters Domnul, iar de când s-a făcut monah și s-a făgăduit lui Dumnezeu, poate să dea socoteală». Atunci învinovățându-l ei, dar neputându-l dovedi ca vinovat, i s-a făcut calea slobodă și neîmpiedicată. Apoi îndată s-a văzut pe sine întorcându-se în sine [...]. Dar uitând să mănânce, a rămas restul zilei și toată noaptea suspinând și rugându-se. Căci rămasese copleșit aflând cu câți vrăjmași avem de luptat și câtă spaimă are să îndure omul când va avea să treacă prin văzduh. Și-și amintea că aceasta e ceea ce a spus Apostolul despre «stăpânitorul puterilor văzduhului» (Efes. 2, 2). Căci în aceasta stă puterea vrăjmașului: în a se război și a încerca să împiedice pe cei ce trec".

Există texte în care ni se spune limpede că toată strădania diavolilor este să scoată la iveală orice faptă rea și patimă a omului, pentru a-l putea opri din calea către cer.



Sf. Macarie cel Mare,
icoană

Sf. Macarie cel Mare, îndemnând la trezvie duhovnicească, spune: "Tu, auzind că sunt puteri întunecate sub cer [...], nu ții seama de toate acestea, pentru ca n-ai înțeles că, dacă nu primești arvuna Duhului Sfânt, atunci când sufletul tău va ieși din trup, acestea vor ține sufletul tău și nu te vor lăsa să te ridici la ceruri".

Multe alte texte vorbesc despre întâlnirea sufletului cu demonii în timpul înălțării sale la cer. Astfel, Avva Isaia îi îndeamnă pe ucenicii săi: "În fiecare zi să aveți înaintea ochilor moartea și să vă gândiți cum veți ieși din trup și cum veți trece de puterile întunericului care va vor întâmpina în văzduh".

Sf. Macarie al Moscovei, prezentând această învățătură în bine cunoscuta sa Teologie dogmatică ortodoxă, încheie astfel: "Prezența neînteruptă, statornică și de obște a învățăturii despre vămii în Biserică, mai cu seamă la dascălii veacului al IV-lea, dovedește fără putință de tăgadă ca ea le-a fost predată de învățătorii din veacurile dinainte și își are temeiul în tradiția apostolică". (Text preluat din www.crestinortodox.ro)